

Nr 1308

Av herr **Bergqvist m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 162, med förslag till lag om ändring i kommunal-skattelagen (1928:370).

I Kungl. Maj:ts proposition nr 162 framhålles att beskattningen av livförsäkringar är ändamålsenligt ordnad i Sverige och att ingrepp i denna lagstiftning från flera synpunkter inte är önskvärd. När Kungl. Maj:t ändå föreslår en förändring av beskattningen på detta område, sker det mot bakgrunden av ett allvarligt skatteflyktsproblem. Det kan emellertid på goda grunder hävdas att beskattningsreglerna även efter den i propositionen föreslagna förändringen ger betydande skattefavörer åt de stora förmögenhetsägarna. P-försäkringar och K-försäkringar har en förmånsställning jämfört med annan kapitalplacering. För tillgångar som placerats i sådana försäkringar gäller såväl frihet från förmögenhetsskatt som att ränteavkastningen på kapitalet är fri från inkomstskatt för försäkringstagaren — i stället erlägger försäkringsbolaget en skatt som endast utgör ca 20 procent av avkastningen.

I propositionen sägs:

Den beskattningsmetod som kommer till användning i fråga om P-försäkring kan sägas inta en särskilt gynnad ställning i förhållande till vad som gäller vid K-försäkring. Metoden innebär nämligen att försäkringstagaren kan uppnå en jämnare fördelning mellan olika beskattningsår av sin beskattningsbara inkomst. Han kan på så sätt motverka effekten av progressiviteten hos den statliga inkomstskatten. Denna fördel förstärks ytterligare genom rätten till avdrag också för engångspremie. En annan och mera speciell fördel ligger vidare däri att betalningen av den skatt som belöper på inkomst motsvarande erlagd premie och ränta på premiebeloppet uppskjuts utan att det allmänna gottgör sig någon form av uppskovsränta.

I sammanhanget bör nämnas att också den beskattningsmetod som tillämpas vid K-försäkring kan anses förmånlig för försäkringstagaren. Visserligen har han ingen rätt till avdrag för erlagd premie men kan å andra sidan i många fall komma i åtnjutande av viss skattefri ränta på sparad kapital. Detta sammanhänger med att den ränteskatt försäkringstagaren själv skulle haft att betala på ett sparkapital motsvarande erlagd premie ofta skulle ha överstigit den ränteskatt som försäkringsgivaren erlägger på premien. Detta gäller vid större försäkringar även med hänsyn till schablonavdraget i förvärvskällan kapital. Beskattningsförmånen kommer försäkringstagaren till godo i form av skattefri ersättning som är större än som annars skulle komma i fråga.

Det totala beloppet för tecknade K-försäkringar utgör i dag omkring 20 miljarder kr. År 1967 nytecknades 74 203 K-försäkringar med ett sammanlagt belopp på 1 663 milj. kr. Motsvarande antal P-försäkringar var 7 264, och det totala beloppet uppgick här till 1 119 milj. kr. Det totala beloppet på 2 782 milj. kr. när det gäller den rena nyteckningen i K-resp. P-försäkringar kan jämföras med motsvarande inbetalningar till försäkringsbolagen på inemot 1/3 av detta belopp.

Om man bortser från s. k. T-försäkringar var år 1967 inte mindre än 9,6 procent av totala antalet nytecknade K-försäkringar på ett belopp överstigande 100 000 kr. Man kan på goda grunder förmoda att genom den nyteckning av K-försäkringar som ägde rum detta år undandrogs från förmögenhetsbeskattning en summa på minst 200 milj. kr. Till detta kan sedan läggas de pengar som genom avsättning till P-försäkringar inte blev utsatta för förmögenhetsbeskattning.

Vad beträffar kapitalinkomsten anges i propositionen förekomsten av en viss skattefri ränteinkomst vid K-försäkringar. Idagens läge är en nettoavkastning på 5—6 procent vanlig. Detta motsvarar en beskattad avkastning på ca 25—30 procent för en person med 80 procents skatt. Kapitalavkastningen på K-försäkringar uppgår sammanlagt till över 400 milj. kr. per år. Det kan från jämlikhetssynpunkt ifrågasättas om inte en viss del av det vid kapitalförsäkringar utfallande beloppet borde anges som skattepliktig inkomst. En schablonberäkning skulle här kunna användas.

Det är också önskvärt att P- och K-försäkringar upptas som tillgångar i individens förmögenhetsdeklaration. Därvid bör hemmavarande barns förmögenheter, som är placerade på likartat sätt, deklareraras av föräldrarna så länge barnen är omyndiga. Det finns också skäl att låta premien för P-försäkring vara avdragsgill endast upp till ett visst belopp.

En reform av P- och K-försäkringens beskattning bör dock inte utformas så, att det uppstår skärpt skatt för småsparare. I finansdepartementets PM, som låg till grund för propositionen, sägs:

att den förmånliga behandling från beskattningssynpunkt som P-försäkring f. n. röner har sin grund i förhållanden som inte längre kan anses råda. Sålunda kan göras gällande att ju mera utvecklat ett offentligt pensionsvärde är, desto mindre anledning finns att av sociala hänsyn behålla skatteregler av särskilt förmånlig natur för enskild frivillig P-försäkring.

Sådana synpunkter talar för att en allmän översyn av skattereglerna på P-försäkringens område inte skulle kunna anses omotiverad, även om nuvarande bestämmelser på området i och för sig är tillfredsställande för den helt övervägande delen av dessa försäkringar.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär en allmän översyn av beskattningsreglerna för P- och K-försäkringar.

Stockholm den 4 december 1969

Jan Bergqvist (s) Kurt Hugosson (s) Lennart Pettersson (s)
